

ผลของโปรแกรมการฝังดนตรีไทยต่อการบรรเทาความปวดเฉียบพลันและการฟื้นฟู
สภาพในผู้ป่วยช่วง 48 ชั่วโมงแรก หลังผ่าตัดเปิดช่องท้อง

พนิชา โพธิ์สีดา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลผู้ใหญ่)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2559

Copyright by Mahidol University

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

ผลของโปรแกรมการฟังดนตรีไทยต่อการบรรเทาความปวดเฉียบพลันและการฟื้นฟูสภาพในผู้ป่วยช่วง 48 ชั่วโมงแรก หลังผ่าตัดเปิดช่องท้อง

EFFECTS OF THAI TRADITIONAL MUSIC LISTENING PROGRAM ON ACUTE PAIN ALLEVIATION AND EARLY AMBULATION AMONG PATIENTS DURING 48 HOURS AFTER OPEN ABDOMINAL SURGERY

พนิษา โพธิ์สีดา 5636879 NSAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผ่องศรี ศรีมรกต, พย.ด, นัทธี เชียงชนะนา, ปร.ด. (ดนตรี), สุปริษา อัสวากาญจน์, พ.บ., ว.ว. ศัลยศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากึ่งทดลอง (Quasi - experiment) เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการฟังดนตรีไทยต่อการบรรเทาความปวดเฉียบพลันในผู้ป่วยช่วง 48 ชั่วโมงแรก หลังผ่าตัดเปิดช่องท้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์คัดเลือก และทำการสุ่ม (Simple random) คือ กลุ่มที่ได้รับการพยาบาลปรึกษาร่วมกับดนตรีไทยบำบัด และกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลปกติ ทำการประเมินความปวดก่อนและหลังการให้การบรรเทาอาการปวด ใช้รูปแบบการวิจัยแบบข้ามสลับ (Cross over design) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 44 ราย ที่มารับบริการในหอผู้ป่วยพิเศษทางศัลยกรรมทั่วไป โรงพยาบาลศิริราช กรุงเทพมหานคร เครื่องมือในการวิจัยมีทั้งหมด 3 ชุด คือ 1) แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลและประวัติการรักษา 2) แบบบันทึกคะแนนความปวดผลผ่าตัดช่องท้อง Thai Short - Form McGill Pain Questionnaire พร้อมแบบบันทึกสัญญาณชีพ และ 3) แบบบันทึกการปฏิบัติกิจกรรมฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดช่องท้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา สถิติทดสอบที (Paired t - test) และสถิติความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance)

ผลการศึกษาพบว่า หลังได้รับโปรแกรมการฟังดนตรีไทยเสริมจากการพยาบาลตามปกติ มีคะแนนความปวดเฉลี่ยคะแนนระดับอาการปวดเฉลี่ย และคะแนนความรุนแรงอาการปวดเฉลี่ยหลังการพยาบาลตามปรึกษาร่วมกับโปรแกรมการฟังดนตรีไทย น้อยกว่าก่อนการพยาบาลตามปรึกษาร่วมกับโปรแกรมการฟังดนตรีไทย ในช่วง 48 ชั่วโมงแรกหลังผ่าตัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 14.11$, $t = 17.41$ และ $t = 16.47$) ($p < .001$) ตามลำดับ และเมื่อทดสอบระหว่างกลุ่มพบว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปรึกษาร่วมกับโปรแกรมการฟังดนตรีไทย มีคะแนนความปวดเฉลี่ย คะแนนระดับอาการปวดเฉลี่ย และคะแนนความรุนแรงอาการปวดเฉลี่ย น้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติในช่วง 48 ชั่วโมงแรกหลังผ่าตัด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 138.71$, $F = 170$ และ $F = 298.97$) ($p < .001$) และพบว่าในกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปรึกษาร่วมกับโปรแกรมการฟังดนตรีไทยในวันที่ 1, 2 และรวมทั้ง 2 วัน มีคะแนนการฟื้นฟูสภาพเฉลี่ยดีกว่ากลุ่มที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 10.67$, $p < .002$, $F = 41.36$, $p < .001$, $F = 44.47$, $p < .001$) ตามลำดับ แสดงว่าการใช้โปรแกรมการฟังดนตรีไทยสามารถช่วยลดความปวดเฉียบพลันและเพิ่มการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดเปิดช่องท้องในผู้ป่วยผู้ใหญ่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอแนะว่าผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดเปิดทางช่องท้อง ควรได้รับการจัดการความปวดแบบไม่ใช้ยา ร่วมกับการจัดการความปวดแบบใช้ยา โดยเฉพาะโปรแกรมการฟังดนตรีไทย ส่งเสริมให้มีการจัดการความปวดแบบไม่ใช้ยาอย่างมีแบบแผนชัดเจน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมความปวดและการฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัดเปิดช่องท้อง นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพทางการพยาบาลต่อไป

คำสำคัญ : ดนตรีไทย / ความปวดหลังผ่าตัด / การฟื้นฟูสภาพหลังผ่าตัด / ผ่าตัดเปิดช่องท้อง

EFFECTS OF THAI TRADITIONAL MUSIC LISTENING PROGRAM ON ACUTE PAIN ALLEVIATION AND EARLY AMBULATION AMONG PATIENTS DURING 48 HOURS AFTER OPEN ABDOMINAL SURGERY

PHANICHA PHOSIDA 5636879 NSAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: PONGSRI SRIMORAGOT, D.N.S, NATEE CHIENGCHANA, Ph.D. (MUSIC), SUPREECHA ASAWAKRAN, M.D., FRCST.

ABSTRACT

This quasi - experimental research aimed at studying the effects of listening to Thai traditional music program on acute pain alleviation among patients during 48 hours after open abdominal surgery. The sample was selected by purposive sampling based on inclusion criteria and divided into two groups by simple randomization into the group receiving routine care with listening to Thai traditional music program (intervention group) after surgery and the group receiving only routine postoperative care (control group). Pain was assessed before and after intervention. This study employed a cross over design with 44 samples who came to a private surgical ward in Siriraj Hospital, Bangkok. The instrumentation consisted of three sets of instruments: 1) the demographic and treatment background form, 2) the Thai Short - Form McGill Pain Questionnaire with the vital sign form and 3) the post abdominal surgery early ambulation form. Data were analyzed using descriptive statistics, paired t - test statistics and analysis of covariance.

According to the findings, the patients had lower mean pain descriptor scores, mean present pain intensity scores and mean Visual Analog Scale scores after receiving routine care and additional listening to Thai traditional music program than before intervention and routine postoperative care only at 48 hours post surgery with statistical significance ($t = 14.11$, $t = 17.41$ and $t = 16.47$) ($p < .001$), respectively. When compared between groups, the intervention group was found to have lower mean pain descriptor scores, mean present pain intensity scores and mean Visual Analog Scale scores than the control group at 48 hours with statistical significance ($F = 138.71$, $F = 170$ and $F = 298.97$) ($p < .001$), respectively. Furthermore, the intervention group on the first day, the second day and two days after surgery was found to have better early ambulation mean scores than the control group with statistical significance ($F = 10.67$, $p < .002$, $F = 41.36$, $p < .001$, $F = 44.47$, $p < .001$), respectively. The findings demonstrated that implementation of the listening to Thai traditional music program effectively reduced acute pain and improved early ambulation after open abdominal surgery among adult patients.

The findings suggested that listening to Thai traditional music program should be prescribed for patients who had undergone open abdominal surgery as a part of pain management to optimize the effectiveness of pain control and improve early ambulation after open abdominal surgery hence improving the quality of nursing.

KEY WORDS: THAI TRADITIONAL MUSIC LISTENING PROGRAM / POSTOPERATIVE PAIN / POSTOPERATIVE EARLY AMBULATION / OPEN ABDOMINAL SURGERY.

260 pages